

Sygn. akt II K 798/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lipca 2016 roku

Sąd Rejonowy w Puławach II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Piotr Mogielnicki

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Anna Lipnicka-Piądłowska, Joanna Wnuk-Radłowska

w obecności Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Puławach A. B.

po rozpoznaniu dnia 18 grudnia 2015 roku, 23 grudnia 2015 roku, 20 stycznia 2016 roku, 2 marca 2016 roku, 23 marca 2016 roku, 18 maja 2016 roku, 25 maja 2016 roku, 29 czerwca 2016 roku

na rozprawie

sprawy **M. A. (1)** syna W. i K. z d. P. ur. (...) w C.

oskarżonego o to, że:

w okresie od 2009 roku daty dziennej bliżej nieustalonej do dnia 23 lipca 2015 roku w C., gm. B., woj. (...) znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoją konkubiną K. L. (1) oraz synem M. A. (2) w ten sposób, że wszczynał awantury domowe, podczas których wypowiadał pod ich adresem słowa powszechnie uznane za wulgarne i obelżywe, zakłócał spoczynek nocny, wyganiał ich z domu, wielokrotnie przy użyciu noża, metalowego łomu oraz siekiery groził im pozbawieniem życia, a nadto stosował wobec nich przemoc fizyczną polegającą na popychaniu, szarpaniu, biciu rękami po całym ciele, w wyniku czego w maju 2015 roku daty dziennej bliżej nieustalonej syn M. A. (2) targnął się na własne życie w ten sposób, że zażył znaczną ilość leków nieustalonego rodzaju,

tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 207 § 3 k.k.

M. A. (1) uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 207 § 3 k.k., z tym, że z opisu czynu eliminuje, że M. A. (2) przyjął leki nieustalonego rodzaju, a przyjmuje, że przyjął 12 tabletek leku o nazwie K. i za to na podstawie art. 207 § 3 k.k. skazuje go na 2 (dwa) lata pozbawienia wolności; na zasadzie art. 63 § 1 i 5 k.k. na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności zalicza oskarżonemu okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania w sprawie od dnia 9 października 2015 roku godz. 6.50 do dnia 18 grudnia 2015 roku godz. 15.35 przyjmując, że równoważny on jest 71 (siedemdziesięciu jeden) dniom kary pozbawienia wolności; zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. A. (3) 1239,84 zł tytułem wynagrodzenia za obronę wykonaną z urzędu; na podstawie art. 627 kpk zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 2700 zł tytułem kosztów sądowych i na podstawie art. 624 § 1 kpk zwalnia oskarżonego od ich zapłaty w pozostałej części.

Sygn. akt II K 798/15

UZASADNIENIE

Po przeprowadzeniu rozprawy Sąd Rejonowy w Puławach ustalił następujący stan faktyczny:

M. A. (1) wraz z K. L. (1) pozostają we wspólnym pożyciu od 1997 roku. Ze związku mają syna M. A. (2), który mieszka razem z nimi. Od 2009 roku do 23 lipca 2015 roku M. A. (1) znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoją konkubiną

oraz synem poprzez wszczynanie awantur domowych, wypowiedanie wobec nich słów powszechnie uznanych za obelżywe, zakłócanie spoczynku nocnego, wyganianie ich z domu, grożenie pozbawieniem życia, używając przy tym noża, metalowego łomu czy też siekiery. Znęcanie się nad rodziną objawiało się również popychaniem ich, szarpaniem, biciem rękami po całym ciele. W wyniku działań opisanych powyżej, w maju (...) syn M. A. (1), M. targnął się na własne życie przyjmując 12 tabletek leku o nazwie K.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów:

wyjaśnień M. A. (1) (k. 93-94), zeznań świadków: K. L. (1) (k. 94v-95v), M. A. (2) (k. 96-97v), P. L. (k. 103v-104v), R. L. (k. 117-118), A. P. (k. 133v-133), dokumentów z akt prokuratorskich 3 Ds. 429/15: informacji o dochodach (k. 50), dokumentacji medycznej (k. 53-61), danych osobopoznawczych (k. 65), kopii niebieskiej karty (k. 66-69), wydruku z rejestru interwencji (k. 74-79), danych o karalności (k. 84), a nadto dokumentów z akt sprawy II K 798/15: opinii o stanie zdrowia (k. 74-79), danych o karalności (k. 123), opinii sądowo-psychologicznej (k. 131), dokumentacji medycznej (k. 150), opinii z zakresu farmakologii (k. 151-156).

Oskarżony M. A. (1) ma (...) lat, utrzymuje się renty. Na utrzymaniu ma syna. Oskarżony był karany z art. 290 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k.

W swoich wyjaśnieniach M. A. (1) nie przyznał się do popełnienia zarzucanemu mu czynu i wyjaśniał, że był nieustannie prowokowany przez konkubinę i syna. Twierdzi, że nigdy nie groził członkom rodziny. Według oskarżonego jego konkubina wraz z synem próbowali wepchnąć mu na siłę nóż w rękę, a następnie zrobić zdjęcie aby móc udowodnić, że oskarżony chodzi za synem z nożem w rękę.

Wyjaśnienia oskarżonego Sąd uznał w całości za niewiarygodne. Nie ulega wątpliwości, że w rodzinie oskarżonego istniał konflikt, członkowie rodziny nie mogli się porozumieć. Nie mniej jednak konflikt ten powstał z powodu nadmiernego używania alkoholu przez oskarżonego. Nie jest wykluczone, że do niektórych zachowań M. A. (1) był prowokowany, bądź też wynikały z powodu napięcia, które występowało w jego domu, jednakże oskarżony mógł się zachowywać w taki sposób, który jest akceptowalny przez normy społeczne. Wybrał on jednak przestępstwo jako środek reakcji na napięcia występujące w domu. Wyjaśnienia oskarżonego stoją w sprzeczności z pozostałymi dowodami, w szczególności osobowymi zgromadzonymi w sprawie. Uznać zatem należało, że wyjaśnienia oskarżonego w takim kształcie stanowią w istocie jego linię obrony, a twierdząc, że zarzucane mu zachowania nie wystąpiły stara się uniknąć odpowiedzialności karnej za popełnione przestępstwo.

Zeznania K. L. (1), która jest w sprawie pokrzywdzoną stanowią opis czynów, których dopuścił się oskarżony M. A. (1). Opisowała ona w nich sytuacje konfliktowe, w których oskarżony groził jej i synowi, szarpał ich i popychał, wyganiał z domu oraz obrażał używając słów wulgarnych. Przyznała, że czasem to ona wszczyniała awantury, ale wynikało to z negatywnego zachowania oskarżonego, który był wówczas pod wpływem alkoholu.

Depozycje świadek K. L. (1) Sąd uznał za wiarygodne, gdyż zgromadzone w sprawie dowody potwierdzają jej zeznania. Jej zeznania są spójne, logiczne i konsekwentne oraz nie są sprzeczne z innymi dowodami.

Świadkowie P. L. oraz R. L. zeznali, że nie byli naocznymi świadkami czynów oskarżonego, a fakt znęcania się nad ich matką przez oskarżonego znają z relacji przedstawianych przez nią i ich przyrodniego brata. Widzieli jednak zasinienia na ciele matki. Świadek P. L. jeździł z matką na obdukcje do szpitala, natomiast R. L. twierdzi, że był świadkiem wyzywania jego matki przez oskarżonego.

Zeznania wyżej wymienionych świadków należało uznać za wiarygodne, z uwagi na fakt, że są spójne ze sobą oraz pozostałymi dowodami. W toku postępowania sądowego nie ujawniono sprzeczności ich zeznań z pozostałym materiałem dowodowym.

Świadek A. P. w swoich zeznaniach opisywał sytuację w rodzinie M. A. (1) z perspektywy jego pracy, jako dzielnicowego. Sam świadek nie posiada dużej wiedzy na temat tej sytuacji, zeznał jedynie, że przeprowadzał kilka interwencji w

domu oskarżonego. Nigdy nie był świadkiem znęcania oskarżonego nad swoją konkubiną, nie posiada również wiedzy na temat znęcania się nad jego synem.

Zeznania świadka A. P. Sąd obdarzył wiarygodnością, gdyż były spójne, logiczne i nie zostały podważone przez żadną ze stron.

Świadek M. A. (2) w zeznaniach wskazywał przede wszystkim na problem alkoholowy swojego ojca. Opisywał również sytuację w której uszkodził ojcu nogę łomem, który mu wcześniej odebrał. Z uwagi na to, że oskarżony znęcał się, przede wszystkim psychicznie nad M. A. (2), ten postanowił odebrać sobie życie poprzez zażycie tabletek. Z jego zeznań wynika, że nie wiedział jakiego rodzaju lek zażywa, jednakże zeznał, że zażył jego dużą ilość z zamiarem popełnienia samobójstwa.

Zeznania te Sąd uznał za wiarygodne w całości. Nie ma żadnych podstaw, aby odmówić im wiarygodności, gdyż są spójne i logiczne, a także nie zawierają sprzeczności z pozostałymi dowodami. Waloru wiarygodności nie umniejszają oczywiście wyjaśnienia oskarżonego, które Sąd uznał za niewiarygodne.

Opinie biegłych sądowych wywołane w przedmiotowym postępowaniu: sądowo-psychologiczna jak również biegłego w zakresie farmakologii w ocenie Sądu są zupełne, jasne oraz nie zawierają sprzeczności i w dużym stopniu przyczyniły się do ustalenia stanu faktycznego.

Pozostałe dowody nieosobowe Sąd uznał za wiarygodne w całości, albowiem nie znaleziono w ich treści żadnych sprzeczności ani wątpliwości, które mogłyby świadczyć o ich niewiarygodności. Żadna ze stron ich również nie zakwestionowała.

Sąd zważył, co następuje.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na uznanie sprawstwa oskarżonego M. A. (1). Należało dokonać jedynie korekty w zakresie leku, który przyjął M. A. (2) w celu popełnienia samobójstwa, gdyż w toku postępowania sądowego ustalono jego nazwę oraz ilość tabletek, które przyjął.

Nie budzi również wątpliwości, iż jest to czyn przez oskarżonego zawiniony. M. A. (1) w chwili popełniania przestępstwa miał zachowaną pełną poczytalność i pomimo uzależnienia od alkoholu nałóg ten nie ma wpływu na jego na zdolność rozpoznania znaczenia swojego postępowania i pokierowania swoim zachowaniem. Ponadto oskarżony jest osobą pełnoletnią. Jest on zatem osobą zdolną do ponoszenia odpowiedzialności karnej, a w niniejszej sprawie nie występują żadne przewidziane prawem okoliczności, które uniemożliwiałyby przypisanie oskarżonemu winy. Zebrane w sprawie dowody pozwalają zaś przypisać mu zarzut, że znajdując się w normalnej sytuacji motywacyjnej i mając pełną swobodę zachowania się zgodnie z normami prawa karnego, normy te naruszył wypełniając znamiona zarzucanego mu przestępstwa.

Odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. podlega ten kto, znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny. Sprawcy takiego przestępstwa grozi kara pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat. Typem kwalifikowanym tego przestępstwa jest takie zachowanie się sprawcy, którego konsekwencją jest targnięcie się na życie pokrzywdzonego (art. 207 § 3 k.k.). Przesłupstwo znęcania się w typie kwalifikowanym zagrożone jest karą pozbawienia wolności w wymiarze od 2 do 12 lat.

Zgodnie z treścią przepisu art. 115 § 11 k.k. osobami najbliższymi są m.in. osoba pozostająca we wspólnym pożyciu jak również zstępny sprawcy.

W niniejszej sprawie mamy zatem do czynienia ze znęcaniem się nad osobami najbliższymi – K. L. (1) jako osobą pozostającą we wspólnym pożyciu i M. A. (2) jako synem.

Znęcaniem się jest każde zachowanie, a więc zarówno działanie jak

i zaniechanie nacechowane zamiarem krzywdzenia fizycznego (poprzez na przykład bicie, szarpanie, wyganianie z domu, głodzenie) lub moralnego (które może polegać na lżeniu, wyszydzaniu, upokarzaniu, znieważaniu, straszaniu, wypowiedaniu gróźb). Jest to zachowanie intencjonalne, co wymaga umyślności w formie zamiaru bezpośredniego. W postępowaniu sądowym jednoznacznie udowodniono, że oskarżony stosował przemoc psychiczną i fizyczną wobec osób dla niego najbliższych.

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego zachowanie oskarżonego spowodowało, że jego syn targnął się na życie. Do pociągnięcia do odpowiedzialności na podstawie przepisu art. 207 § 3 k.k. nie jest konieczne, aby próba samobójcza zakończyła się śmiercią pokrzywdzonego. Zdaniem Sądu Najwyższego decyzja samobójcza pokrzywdzonego której wyrazem jest targnięcie się na własne życie jako następstwo znęcania się (art. 207 § 3 k.k.), oznacza co najmniej świadomość możliwości odebrania sobie życia wskutek określonego zachowania i godzenie się na własną śmierć (Postanowienie SN z dnia 5 marca 2014 r. w sprawie IV KK 316/13, publ. OSNKW 2014/11/82). W niniejszej sprawie pokrzywdzony M. A. (2) połykając kilkanaście tabletek, nieznanemu sobie leku miał świadomość, że może odebrać sobie w ten sposób życie i godził się na to. Należy zauważyć, że jego decyzja związana była z aktami przemocy domowej jakiej doświadczył ze strony swojego ojca, co wprost zostało ustalono przez biegłego psychologa w wydanej opinii (k.131).

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona przestępstwa określonego w art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 207 § 3 k.k.

W ocenie Sądu czyn popełniony przez oskarżonego jest zawiniony jak również jest społecznie szkodliwy. Należy uznać, iż zarówno stopień winy jak i społecznej szkodliwości czynu przedstawia się jako wysoki. Oskarżony w czasie popełniania czynu był osobą dorosłą, kiedy przekonanie o potrzebie przestrzegania prawa winno być już w pełni ukształtowane, co stanowi o wysokim stopniu winy.

O tym, że czyn jest także w wysokim stopniu szkodliwy społecznie świadczą takie okoliczności jak brak powodów lub powody oczywiście błahie inicjujące awantury. Przez nałóg i sposób zachowania oskarżonego cierpiała cała jego rodzina. Osoby pokrzywdzone przez cały okres objęty zarzutem żyły w ciągłym napięciu. Oskarżony zamiast prezentować dorastającemu synowi prawidłowy model rodziny, zakłócał jego prawidłowy rozwój i poczucie bezpieczeństwa, czego ma prawo oczekiwać syn od ojca oraz żona od męża. Oczywiście w odmiennym aspekcie uwzględnić trzeba było w zakresie następstw czynu, że ograniczały się one przede wszystkim do dezintegracji psychicznej pokrzywdzonych, a nie doszło do trwałych następstw fizycznych w tym szczególności śmierci pokrzywdzonego M. A. (2), którego życie jak się okazało w zasadzie nie było zagrożone a podjęty atak suicydalny mógł się zakończyć przede wszystkim dolegliwościami żołądkowymi.

Odnosząc się do kwestii kary należy zapewnić, iż Sąd wziął pod uwagę wszystkie dyrektywy wymiaru kary a zawarte w art. 3 k.k. i art. 53 k.k.

I tak, Sąd wymierzył karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Sąd uwzględnił w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza fakt, że jak wynika z informacji przedstawionych przez pokrzywdzonych oskarżony zmienił swoje postępowanie i przestał nadużywać alkoholu oraz znęcać się nad rodziną. W przypadku oskarżonego chodzi o długi okres znęcania, oskarżony realizował jedynie własne potrzeby życiowe w dowolny sposób, w tym nadużywał alkoholu w sposób stały i nie zważając, że nie jest wobec tego możliwe prowadzenie normalnego i wspólnego gospodarstwa domowego. Oskarżony był uciążliwy nie tylko fizycznie, ale przede wszystkim znacząco oddziaływała na psychikę pokrzywdzonych, co zresztą doprowadziło jego syna do próby samobójczej. Wywoływał u nich znaczne poczucie zagrożenia w szczególności, gdy posługiwał

się nożem, czy też innymi niebezpiecznymi narzędziami zabierają je nawet do łóżka, gdzie spał. Oskarżony swoje własne zachowanie w szczególności wobec K. L. podsycił wymagowanymi podejrzeniami, które skłaniały go do tym większej agresji gdy ta zaprzeczała formułowanym podejrzeniom. Oskarżony łącznie stosował przemoc psychiczną, wyganiał pokrzywdzonych z mieszkania, groźby i bezpośrednią przemoc fizyczną w postaci bicia. Okoliczności łagodzące dotyczą zachowania się oskarżonego przed popełnieniem przestępstwa, gdzie będąc rolnikiem prowadził gospodarstwo rolne, ale jednocześnie jako okoliczność obciążającą przyjąć trzeba uprzednią karalność oskarżonego za kradzież drzewa.

Okolicznością łagodzą jest bez wątpienia fakt, że oskarżony stara się zmienić swoje zachowanie i rodzina przyjęła go z powrotem do domu, gdyż nie znęca się już nad nią i nie nadużywa alkoholu.

Biorąc pod uwagę powyższe dyrektywy wymiaru kary Sąd uznał, iż karą wyważoną i sprawiedliwą za popełniony przez M. A. (1) czyn będzie kara dwóch lat pozbawienia wolności. Jest to najniższy wymiar kary, jaki można było wymierzyć oskarżonemu, zgodnie z zagrożeniem ustawowym za czyn z art. 207 § 3 k.k. Nie jest możliwe przy tym warunkowe zawieszenie wykonania tej kary, gdyż zgodnie z brzmieniem art. 69 § 1 k.k., warunkowo zawiesić wykonanie kary można jedynie wówczas, gdy nie przekracza ona roku pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 63 § 1 i 5 k.k. Sąd zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania.

Z tytułu obrony sprawowanej z urzędu zasądzono również na rzecz adw. M. A. (3) koszty tej obrony. Na zasadzie art. 627 k.p.k. zasądzono od oskarżonego kwotę 2700 zł zaś z uwagi na jego możliwości finansowe na podstawie art. 624 k.p.k. zwolniono go z obowiązku uiszczenia pozostałej części kosztów procesu.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł, jak w wyroku.